

Îar Șeherezada îi spuse sultanului Șahriar :

PARABOLA ADEVĂRATEI ȘTIINȚE A VIETII

Se povestește că într-o anumite cetate, în care se învățau toate științele, trăia un tânăr frumos și plin de sîrg la învățătură. Și, măcar că nimic nu lipsea fericirii vieții sale, era pătimit de dorința de a ști tot mai mult. Or, i se dezvălui într-o zi, din povestirea unui negustor călător, că se afla într-o țară tare îndepărtată un învățat care era omul cel mai sfînt din Islam și care el singur avea atîta știință de carte, atîta înțelepciune și atîta har cît toți învățații veacului la un loc. Și află că învățatul acela, cu toată faima lui, avea meseria de fierar, meserie pe care, înaintea lui, o avuseseră și tătine-său și buniciu-său.

Și, dacă auzi vorbele acestea, tînărul se întoarce la el acasă, își luă papucii și traista și bățul, și plecă pe dată din cetatea lui și dintre prieteni. Și porni înspre țara cea îndepărtată în care trăia dascălul cel sfînt, cu gîndul de a se pune sub îndrumarea lui și de a dobîndi oleacă de știință și de înțelepciune. Și merse vreme de patruzeci de zile și de patruzeci de nopți și, după multe primejdii și osteneli, ajunse, din mila lui Allah, care îi menise bună tihnă, în cetatea fierarului. Și se duse drept în sukul fierarilor și se înfățișă dinaintea aceluia a cărui fierărie toți trecătorii i-o arătau. Și, după ce îi sărută poala cămășii, șezu înaintea lui, cu o înfățișare plină de

sfială. Iar fierarul, care era un om în vîrstă și cu fața pecetluită de binecuvîntare, îl întrebă :

— Ce dorești, fiul meu ?

El răspuse :

— Doresc să învăț știința !

Și covaliul, drept răspuns, îi puse în mină funia de la foalele covăliei și îi spuse să tragă. Și învățacelul cel nou răspuse că ascultă și că se supune, și începu numai-decît să întindă și iar să slăbească funia foalelor, fără a se opri, din ceasul cînd ajunsese acolo pînă la asfințitul soarelui. Și a doua zi îndeplini aceeași muncă, la fel ca și în zilele următoare, vreme de săptămîni, de luni și de un an întreg, fără ca nimeni din fierărie, nici dascălul, nici ucenicii lui cei mulți, care fiecare aveau cîte o sarcină tot atîta de aspră ca și a lui, să-i fi spus măcar o dată vreun cuvînt, și fără ca nimeni să se plîngă ori baremi să murmure din pricina acelei munci grele și tăcute. Și învățacelul, într-o zi, tare sfios, îndrăzni să deschidă gura și să spună :

— Invățătorule !

Iar fierarul se opri din munca lui. Și toți învățăceii, pînă peste măsură de tulburați, făcură la fel. Și, în tăcerea din fierărie, covaliul se întoarse înspre tînăr și îl întrebă :

— Ce vrei ?

El spuse :

— Știința !

Iar fierarul spuse :

— Trage de funie !

Și fără nici un cuvînt mai mult, tînărul își luă iarăși de la capăt munca de făurar. Și alți cinci ani se scuseră, în care, de dimineața pînă seara, învățacelul trăgea de funia foalelor, fără de răgaz și fără ca nimeni să-i spună măcar o dată vreo vorbă. Iar dacă vreunul dintre ucenici avea trebuință să fie lămurit în vreo pricină, de

fața
orice fel ar fi fost ea, îi era îngăduiț să scrie o întrebare și să dea țidula dascălului, dimineața, cînd intra în fierărie. Și meșterul, fără a dezvălui vreodată cele scrise, arunca hîrtia în jarul din vatră ori, mai adesea, o punea în cuta de la turbanul său. Dacă arunca hîrtia în foc, o făcea, fără de îndoială, din pricină că nu i se cădea nici un fel de răspuns. Dar dacă hîrtia era pusă la turban, ucenicul care o dăduse găsea, seara, răspunsul meșterului, scris cu slove daurite, pe peretele chillei sale.

Și cînd se scurseră zece ani așa, bătrînul fierar veni la tînărul învățăcel și il bătu pe umeri. Și tînărul, pentru întîia oară, după zece ani, lăsă din mîna funia covăliei. Și o bucurie mare pogorî în el. Iar dascălul îi vorbi, zicînd :

— Fiul meu ! poți să te întorci în țara ta și la casa ta, cu știința toată a lumii și a vieții în inima ta. Căci pe toată ai dobîndit-o, dobîndind virtutea răbdării !

Și îi dădu sărutul păcii. Iar învățăcelul se întoarse luminat în țara sa, între prietenii lui ; și își trăi limpede viața.

Și sultanul Șahriar strigă :

— O, Șeherezada, ce minunată este pilda aceasta. Și cit îmi mai dă de cugetat !

Și rămase cufundat un răstimp în gîndurile lui. Pe urmă adăugă :

— Grăbește-te, acuma, o, Șeherezada, de-mi povestește povestea cu Kamar și cu mult priceputa Halima.

Ci Șeherezada spuse :

— Îngăduie-mi, o, măria ta, să mai amîn oleacă istorisirea acelei povești ; întrucît sufletul meu, în seara aceasta, nu se simte îndemnat înspre ea ; și îngăduie-mi mai degrabă să-ți încep povestea cea mai dulce, cea mai luminoasă și cea mai curată din cîte știu !